

INFRAȚIUNI CARE AFECTEAZĂ AUTORITATEA STATULUI SAU A UNOR ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE, EXPRIMATĂ ÎN ANUMITE ÎNSEMNE OFICIALE

(art.347 ȘI art.363 CP RM):

ANALIZĂ DE DREPT PENAL

Vitalie STATI

Catedra Drept Penal și Criminologie

In the present study, there are subject to examination both offences affecting state or several international organizations authority, presented in some official insignia. As follows, it is established the degree of social danger of the offences at art.347 and 363 PC RM, as well as the opportunity of incrimination of the acts mentioned above. It is also determined the following: the legal generic object; the legal special object; the immaterial object; the content of the prejudicial act (action or inaction); the type of the offence composition regarding the offence outcome (formal structure); the moment of offence consumption; the form and type of guilt; the reason; the states of the subject of the offence. Finally, there are revealed the distinction criteria between the offenses mentioned at art.363 and 392 PC RM.

Infrațiunea prevăzută la art.347 CP RM. Fapta de profanare a simbolurilor național-statale este incriminată în art.347 CP RM într-o variantă-tip și în două variante agravate.

Astfel, varianta-tip a infracțiunii examinate, prevăzută la alin.(1) art.347 CP RM, presupune profanarea simbolurilor național-statale (drapel, stemă, imn) ale Republicii Moldova sau ale altui stat arborate, utilizate sau intonate public.

În prima sa variantă agravată, specificată la lit.b) alin.(2) art.347 CP RM, profanarea simbolurilor național-statale este săvârșită de două sau mai multe persoane.

În fine, în a doua sa variantă agravată, consemnată la alin.(3) art.347 CP RM, profanarea simbolurilor național-statale este săvârșită de persoana cu funcție de răspundere responsabilă pentru respectarea modului de utilizare a simbolurilor național-statale.

În conformitate cu art.12 al Constituției, Republica Moldova are drapel, stemă și imn. Drapelul de Stat al Republicii Moldova este tricolor. Culorile sunt dispuse vertical, în ordinea următoare, începând de la lance: albastru, galben, roșu. În centru, pe fâșia de culoare galbenă, este imprimată Stema de Stat a Republicii Moldova. Stema de Stat a Republicii Moldova reprezintă un scut tăiat pe orizontală având în partea superioară cromatică roșie, în cea inferioară – albastră, încărcat cu capul de bour având între coarne o stea cu opt raze. Capul de bour este flancat în dreapta de o roză cu cinci petale, iar în stânga de o semilună conturnată. Toate elementele reprezentate în scut sunt de aur (galbene). Scutul este plasat pe pieptul unei acvile naturale purtând în cioc o cruce de aur (acvila cruciată) și ținând în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în cea stângă un sceptru de aur. Imnul de Stat al Republicii Moldova se stabilește prin lege organică. Drapelul, stema și imnul sunt simbolurile de stat ale Republicii Moldova și sunt ocrotite de lege.

În vederea asigurării unui suport consistent acestor prevederi din Legea Fundamentală, la art.347 CP RM se stabilește răspunderea pentru profanarea simbolurilor național-statale.

Obiectul juridic generic al infracțiunii prevăzute la art.347 CP RM îl formează relațiile sociale cu privire la activitatea normală a autorităților publice și securitatea de stat.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni îl constituie relațiile sociale cu privire la autoritatea de stat exprimată în simbolurile național-statale ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat.

Obiectul imaterial al infracțiunii de profanare a simbolurilor național-statale îl reprezintă simbolurile național-statale (drapelul, stema, imnul) ale Republicii Moldova sau ale altui stat, arborate, utilizate sau intonate public.

Se au în vedere entitățile corporale cu încărcătură simbolică, nu entitățile materiale în care pot fi încorporate acestea. De aceea, distrugerea sau deteriorarea bunurilor, în care se reproduc simbolurile național-statale, necesită calificare aparte, în conformitate cu art.104 din Codul contravențional.

În acord cu dispozițiile Legii Republicii Moldova privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova, adoptate de Parlamentul Republicii Moldova la 17.09.2010 [1], Drapelul de Stat al Republicii Moldova este un simbol oficial major al suveranității și independenței Republicii Moldova. Drapelul de Stat reprezintă o pânză dreptunghiulară, cu proporția dintre înălțimea și lungimea pânzei de 1:2, tripartită vertical egal, începând de

la lance în culorile albastru, galben și roșu, și având în mijlocul câmpului galben imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova, a cărei lățime constituie 1/5 din lungimea drapelului. Blazonarea heraldică a Drapelului de Stat este: tricolor (1:2) vertical albastru-galben (de aur)-roșu, purtând în mijlocul câmpului galben imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova. Versoul Drapelului de Stat este în oglindă în raport cu fața pânzei.

Imaginea grafică standard a Drapelului de Stat este prezentată în anexa nr.1 a Legii Republicii Moldova privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Nuanțele heraldice ideale ale culorilor Drapelului de Stat sunt albastru (azur) de Berlin, galben crom și roșu vermillon. Recomandările tehnice privind respectarea nuanțelor cromatice și a proporțiilor la fabricarea și reproducerea Drapelului de Stat sunt stabilite în anexa nr.2 a Legii Republicii Moldova privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Drapelul de Stat și imaginea acestuia, indiferent de dimensiunile lor, trebuie să corespundă întocmai nuanțelor și proporțiilor stabilite. Drapelul de Stat de ceremonie arborat sau purtat poate avea decoruri vexilare exterioare suplimentare (franșuri, ciucuri, cravate, panglici, vârf de hampă etc.), prevăzute în regulamente speciale avizate de Comisia Națională de Heraldică, acestea neafectând dimensiunile, proporțiile și demnitatea drapelului.

Numai respectând toate aceste condiții o entitate poate reprezenta Drapelul de Stat al Republicii Moldova, deci poate fi considerată obiect imaterial al infracțiunii specificate la art.347 CP RM. În lipsa vreuneia din condițiile legale sus-menționate, art.347 CP RM este inaplicabil. În acest sens, Drapelul de Stat al Republicii Moldova nu se confundă cu însemnele vexilare derivate din Drapelul de Stat al Republicii Moldova. În primul rând, Drapelul de Stat al Republicii Moldova nu se confundă cu Culorile Naționale ale Republicii Moldova. Conform Legii privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova, culorile albastru, galben și roșu din Drapelul de Stat, în succesiunea indicată și cât mai apropiate de nuanțele exacte definite în numita lege, constituie Culorile Naționale ale Republicii Moldova. Culorile Naționale ale Republicii Moldova, materializate în drapele, fanioane, stegulețe, panglici, eșarfe, brâie, banderole, funde, cocarde, insigne, baloane și în alte ornamente, tricolore sau separate pe culori și realizate din materiale naturale sau artificiale, se utilizează în scop decorativ în cadrul unor sărbători, întruniri sau manifestații publice, la înfrumusețarea străzilor, sediilor, locurilor publice și a altor locuri de adunare, precum și în alte cazuri când utilizarea Drapelului de Stat ar fi pleonastică sau banalizantă. Culorile Naționale ale Republicii Moldova se utilizează nestingherit de toate persoanele juridice și fizice, cu condiția respectării demnității acestor ornamente.

Profanarea unor însemne vexilare derivate din Drapelul de Stat al Republicii Moldova, precum și profanarea unor obiecte care reproduc cu aproximație Drapelul de Stat al Republicii Moldova, poate fi calificată, eventual, conform art.354 din Codul contravențional.

Nu pot constitui obiectul imaterial al infracțiunii specificate la art.347 CP RM nici drapelele care nu au calitatea de Drapel de Stat al Republicii Moldova: Stindardul Președintelui Republicii Moldova; Stindardul Președintelui Parlamentului Republicii Moldova; Stindardul Prim-ministrului Republicii Moldova; Stindardul ministrului apărării al Republicii Moldova; drapelele autorităților și instituțiilor naționale; drapelul municipiului Chișinău; drapelul UTA Găgăuzia; drapelele municipale; drapelele raionale; drapelele unităților teritorial-administrative din componența municipiilor și raioanelor; drapelele corporative; drapelele private; drapelele istorice; drapelele etnice etc.

Profanarea unor asemenea drapele poate fi calificată, eventual, conform art.354 din Codul contravențional.

Cerința obligatorie pentru ca Drapelul de Stat al Republicii Moldova să aibă calitatea de obiect imaterial al infracțiunii prevăzute la art.347 CP RM este ca acest drapel să fie arborat sau utilizat public. În orice alte condiții, profanarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova poate fi calificată în baza art.354 din Codul contravențional.

Conform Legii privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova, Drapelul de Stat se arborează permanent: a) pe edificiile și în sediile autorităților și instituțiilor publice, în birourile de serviciu ale conducătorilor, în sălile de ședință, de protocol și de festivități ale acestora; b) în locurile de dislocare permanentă a unităților militare ale Forțelor Armate ale Republicii Moldova; c) la sediul partidelor, al sindicatelor, al instituțiilor de învățământ, știință și cultură; d) la punctele de trecere a frontierei de stat, în porturi, debarcadere, aeroporturi, gări, autogări cu trafic internațional.

Drapelul de Stat se arborează temporar cu prilejul: a) zilelor de sărbătoare – în locurile publice stabilite de autoritățile administrației publice locale; b) festivităților și ceremoniilor oficiale de caracter local, național și internațional – în locurile de desfășurare a acestora; c) vizitelor oficiale întreprinse în Republica Moldova de șefi de state și de guverne străine, precum și de înalte personalități politice reprezentând principalele organisme internaționale interguvernamentale – pe traseele de deplasare a acestora; d) desfășurării ceremoniilor militare, conform regulamentelor militare; e) ceremoniilor de depunere a jurământului de către Președintele

Republicii Moldova, membrii Guvernului, militari, judecători, funcționari publici și de alți angajați ai statului cu statut special; f) desfășurării competițiilor sportive – pe stadioane, edificii, complexe și alte baze sportive; g) campaniilor electorale și pe durata alegerilor – la sediul consiliilor electorale de circumscripție și al birourilor electorale ale secțiilor de votare atât din țară, cât și de peste hotare; h) zilelor de doliu declarate în modul stabilit și al solemnităților funebre – în bernă. Jurământul militar al studenților și elevilor cetățeni ai Republicii Moldova trimiși la studii în străinătate se depune în anul întâi de învățământ, cu acordul părților contractante, la data și în locul convenit, în cadrul unui ceremonial organizat de Republica Moldova, utilizându-se textul jurământului și Drapelul de Stat al Republicii Moldova.

Drapelul de Stat se arborează permanent ca pavilion pe navele fluviale și maritime de orice tip și pe alte ambarcațiuni ce navighează sub pavilionul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova și ale altor acte normative în domeniu. Drapelul de Stat se imprimă pe toate navele aeriene care aparțin Republicii Moldova, pe navele aeriene înregistrate în Republica Moldova, aparținând persoanelor fizice și juridice. Drapelul de Stat poate fi imprimat sau arborat pe autovehiculele ce aparțin Republicii Moldova care efectuează transportul internațional. Drapelul de Stat poate fi imprimat sau arborat pe materialul rulant feroviar ce aparține Republicii Moldova care efectuează transportul internațional, alături de Stema de Stat a Republicii Moldova și de abrevierea denumirii „Calea Ferată din Moldova” – „C.F.M.”.

Drapelul de Stat se arborează permanent la sediul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare ale Republicii Moldova, precum și la reședința șefilor misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare, potrivit uzanțelor de protocol. Drapelul de Stat se arborează pe mijloacele de transport ale șefilor de misiuni diplomatice și de oficii consulare ale Republicii Moldova în deplasările oficiale ale acestora. Drapelul de Stat se arborează la acțiunile de protocol desfășurate în străinătate în afara sediilor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, potrivit uzanțelor de protocol. Drapelul de Stat se arborează la sediile organismelor internaționale din care Republica Moldova face parte, în conformitate cu normele dreptului internațional și cu protocolul diplomatic. Drapelul de Stat poate fi arborat la sediile organizațiilor și asociațiilor cetățenilor Republicii Moldova de peste hotare cu avizul misiunii diplomatice a Republicii Moldova sau al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova.

Drapelele altor state se pot arbora pe teritoriul Republicii Moldova, cu prilejul vizitelor cu caracter oficial de stat, al unor festivități și reuniuni internaționale, pe clădiri oficiale și în locuri publice stabilite, numai împreună cu Drapelul de Stat și cu respectarea prevederilor Legii privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova. În cazul arborării Drapelului de Stat împreună cu drapelele altor state pe teritoriul Republicii Moldova, Drapelul de Stat are prioritate și va ocupa locul de onoare, iar dimensiunile liniare ale altor drapele nu vor depăși dimensiunile liniare ale Drapelului de Stat. Fiecare drapel de stat va fi arborat pe catarg sau hampă proprii. Poziția corectă a Drapelului de Stat față de celelalte drapele este prevăzută la anexa nr.3 a Legii privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Drapelele altor state se arborează în condiții egale, în ordinea alfabetică a denumirii țărilor în limba de stat a Republicii Moldova.

În cazul arborării Drapelului de Stat împreună cu alte drapele naționale, teritoriale, corporative sau private din Republica Moldova pe teritoriul Republicii Moldova, Drapelul de Stat va ocupa locul de onoare, iar dimensiunile liniare ale altor drapele nu vor depăși dimensiunile liniare ale Drapelului de Stat. Poziția corectă a Drapelului de Stat față de celelalte drapele este prevăzută la anexa nr.3 a Legii privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova. Ordinea de arborare a drapelelor împreună cu Drapelul de Stat, cu respectarea succesiunii descendente, este următoarea: a) Drapelul/Pavilionul Civil al Republicii Moldova; b) Drapelul/Pavilionul de Stat al Republicii Moldova; c) Drapelul/Pavilionul de Război al Republicii Moldova; d) Stindardul Președintelui Republicii Moldova; e) Stindardul Președintelui Parlamentului Republicii Moldova; f) Stindardul Prim-ministrului Republicii Moldova; g) Stindardul ministrului apărării al Republicii Moldova; h) drapelele autorităților și instituțiilor naționale, cu respectarea ierarhiilor; i) drapelul municipiului Chișinău, capitala Republicii Moldova; j) drapelul UTA Găgăuzia; k) drapelele municipale, în ordinea alfabetică a denumirii municipiilor; l) drapelele raionale, în ordinea alfabetică a denumirii raioanelor; m) drapelele unităților teritorial-administrative din componența municipiilor și raioanelor, ierarhic și în ordinea alfabetică a denumirilor; n) drapelele corporative; o) drapelele private; p) drapelele istorice; q) drapelele etnice; r) Culorile Naționale.

Arborarea Drapelului de Stat la manifestările care se desfășoară sub egida organizațiilor internaționale se face potrivit reglementărilor și uzanțelor internaționale. În locurile unde se arborează Drapelul de Stat poate fi arborat și drapelul Uniunii Europene.

Pe teritoriul Republicii Moldova pot fi arborate numai drapele și alte însemne vexilare înregistrate oficial de Comisia Națională de Heraldică în Armorialul General al Republicii Moldova.

Imaginea Drapelului de Stat poate fi folosită în distincțiile de stat și în alte însemne vexilare, heraldice, faleristice și uniformistice de nivel național, simbolizând statalitatea, în conformitate cu rigorile științifice și numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică. Imaginea Drapelului de Stat poate fi utilizată în însemnele vexilare, heraldice, faleristice și uniformistice teritoriale, corporative și private numai în cazuri excepționale, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică. Imaginea Drapelului de Stat poate fi reprodusă nestingherit pe diverse ediții, suvenire, obiecte de protocol realizate de Președintele, Parlamentul sau de Guvernul Republicii Moldova, iar pe alte ediții, emisiuni poștale, suvenire, obiecte de protocol etc. – numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică. Utilizarea sau reproducerea comercială a Drapelului de Stat se autorizează de către Guvernul Republicii Moldova, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

În altă ordine de idei, potrivit Legii Republicii Moldova cu privire la Stema de Stat a Republicii Moldova, adoptate de Parlamentul Republicii Moldova la 03.11.1990 [2], Stema de Stat a Republicii Moldova reprezintă un scut tăiat pe orizontală având în partea superioară cromatică roșie, în cea inferioară – albastră, încărcat cu capul de bour având între coarne o stea cu opt raze. Capul de bour este flancat în dreapta de o roză cu cinci petale, iar în stânga de o semilună conturnată. Toate elementele reprezentate în scut sunt de aur (galbene). Scutul este plasat pe pieptul unei acvile naturale purtând în cioc o cruce de aur (acvila cruciată) și ținând în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în stânga un sceptru de aur.

În reprezentare alb-negru, scutul și figurile heraldice însumate în compoziție sunt reprezentate în conformitate cu semnele convenționale utilizate de știința heraldică. Respectiv: aurul (galbenul) prin puncte plasate la distanță egală între ele, roșul prin linii verticale, albastrul prin linii orizontale, iar verdele prin linii oblice de la dreapta spre stânga. Acvila e doar conturată.

Imaginea reprodusă a Stemei de Stat a Republicii Moldova, indiferent de dimensiunile ei, trebuie să corespundă întocmai proporțiilor imaginii în culori sau celei alb-negru.

Numai respectând aceste condiții o entitate poate reprezenta Stema de Stat a Republicii Moldova, deci poate fi considerată obiect imaterial al infracțiunii specificate la art.347 CP RM. Profanarea unor obiecte care reproduc cu aproximație Stema de Stat a Republicii Moldova poate fi calificată, eventual, conform art.354 din Codul contravențional.

Cerința obligatorie, pentru ca Stema de Stat a Republicii Moldova să aibă calitatea de obiect imaterial al infracțiunii prevăzute la art.347 CP RM, este ca această stemă să fie utilizată public. În orice alte condiții, profanarea Stemei de Stat a Republicii Moldova poate fi calificată în baza art.354 din Codul contravențional.

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la Stema de Stat a Republicii Moldova, Stema de Stat a Republicii Moldova se plasează: a) pe clădirile Sediului Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova, pe clădirile instanțelor judecătorești din republică, pe clădirile Consiliilor locale, precum și pe clădirile reprezentanțelor diplomatice și ale instituțiilor consulare ale Republicii Moldova; b) în cabinetul de serviciu al Președintelui Republicii Moldova, al Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, în cabinetele de serviciu ale președinților Consiliilor locale, în sălile în care se desfășoară: sesiunile Parlamentului Republicii Moldova, ședințele Guvernului Republicii Moldova, sesiunile Consiliilor locale, în sălile în care au loc ședințele judiciare ale instanțelor judecătorești din republică, precum și în localurile în care se efectuează înregistrarea, într-un cadru solemn, a căsătoriilor și a nou-născuților; c) în câmpul matritelor sigilare și pe formularele documentelor Președintelui Republicii Moldova, ale Parlamentului Republicii Moldova, ale Guvernului Republicii Moldova, ale ministerelor Republicii Moldova, ale altor organe subordonate Guvernului Republicii Moldova, în sigiliile și formularele documentelor instanțelor judecătorești din republică, în tiparele sigilare și pe formularele Consiliilor locale, precum și ale întreprinderilor, instituțiilor sau organizațiilor cărora, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, li se acordă dreptul de a avea sigilii și formulare de documente cu imaginea Stemei de Stat; d) pe edițiile oficiale ale Președintelui Republicii Moldova, ale Parlamentului Republicii Moldova și ale Guvernului Republicii Moldova; e) pe biletele republicane de loterie în bani și obiecte. Prin legislația Republicii Moldova pot fi stabilite și alte cazuri de reproducere obligatorie a imaginii Stemei de Stat a Republicii Moldova.

În alt registru, în corespundere cu prevederile Legii Republicii Moldova cu privire la Imnul de Stat al Republicii Moldova, adoptate de Parlamentul Republicii Moldova la 27.07.1995 [3], în calitate de Imn de Stat al Republicii Moldova se consideră cântecul „Limba noastră”, versuri de Alexei Mateevici (strofele 1, 2, 5, 8, 12), muzica de Alexandru Cristea, aranjament de Valentin Dînga, cuprins în anexa nr.1 la numita lege.

Numai respectând aceste condiții un cântec poate reprezenta Imnul de Stat al Republicii Moldova, deci poate fi considerat obiect imaterial al infracțiunii specificate la art.347 CP RM.

Cerința obligatorie pentru ca Imnul de Stat al Republicii Moldova să aibă calitatea de obiect imaterial al infracțiunii prevăzute la art.347 CP RM este ca acest imn să fie intonat public. În orice alte condiții, profanarea Imnului de Stat al Republicii Moldova nu poate atrage răspundere conform acestei norme penale.

În acord cu dispozițiile Legii cu privire la Imnul de Stat al Republicii Moldova, Imnul de Stat al Republicii Moldova se intonează în interpretare orchestrală și vocală. Se admite utilizarea înregistrărilor audio. În interpretare vocală, Imnul de Stat al Republicii Moldova se intonează în limba de stat, în deplină concordanță cu textul prevăzut de anexa nr.1 a Legii cu privire la Imnul de Stat al Republicii Moldova. Imnul de Stat al Republicii Moldova se intonează: a) la ridicarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova; b) la depunerea jurământului de către Președintele nou ales al Republicii Moldova; c) la deschiderea și închiderea sesiunilor Parlamentului; d) la inaugurarea monumentelor; e) în cadrul ceremoniilor oficiale de înmânare a distincțiilor de stat; f) la întâmpinarea și la plecarea șefilor de state și de guverne, care întreprind vizite oficiale în Republica Moldova. În acest caz, Imnul de Stat al Republicii Moldova se intonează după imnul de stat al țării respective; g) la deschiderea adunărilor solemne, congreselor, simpozioanelor consacrate unor date remarcabile din istoria și cultura țării.

Intonarea Imnului de Stat al Republicii Moldova în unitățile militare ale Forțelor Armate, în organele și subdiviziunile afacerilor interne și ale securității statului, precum și onorarea Imnului de Stat al Republicii Moldova de către militari și persoanele din trupele și corpul de comandă ale organelor afacerilor interne și securității statului sunt reglementate de regulamentele interne de serviciu ale Forțelor Armate, ale Ministerului Afacerilor Interne și ale organelor securității statului.

Imnul de Stat al Republicii Moldova se transmite de către posturile de radio și televiziune ale Companiei de Stat „Teleradio-Moldova”: a) la deschiderea și închiderea emisiunilor; b) în noaptea de revelion, după ce orologiul anunță începutul unui nou an.

Imnul de Stat al Republicii Moldova poate fi intonat – cu autorizația Primului-ministru, a conducătorilor autorităților administrației publice centrale de specialitate și locale, ai întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor sub egida cărora se desfășoară manifestările respective – și la: a) inaugurarea concursurilor și festivalurilor raionale, zonale, republicane și internaționale; b) la inaugurarea unor expoziții de amploare cu tematică istorică și culturală; c) la deschiderea manifestărilor consacrate începutului anului de studii, precum și a altor manifestări solemne, în toate instituțiile de învățământ.

În altă privință, menționăm că obiectul imaterial al infracțiunii de profanare a simbolurilor național-statale îl reprezintă nu doar simbolurile național-statale (drapelul, stema, imnul) ale Republicii Moldova, arborate, utilizate sau intonate public, dar și simbolurile național-statale (drapelul, stema, imnul) ale altui stat, arborate, utilizate sau intonate public.

Accentuăm că simbolurile național-statale trebuie să aparțină unui stat recunoscut pe plan internațional, inclusiv recunoscut de Republica Moldova. Pe cale de consecință, nu pot avea calitatea de obiect imaterial al infracțiunii specificate la art.347 CP RM drapelurile, stemele, imnurile aparținând unor entități neconstituționale (de exemplu, Transnistria, Osetia de Sud, Abhazia, Karabahul de Munte sau alte asemenea formațiuni autoproclamate). Profanarea unor asemenea simboluri nu poate atrage răspunderea în corespundere cu art.347 CP RM.

În alt registru, în raport cu arborarea, utilizarea sau intonarea simbolurilor național-statale ale altui stat pe teritoriul Republicii Moldova sunt respectate condițiile similare celor vizând arborarea, utilizarea sau intonarea simbolurilor național-statale ale Republicii Moldova. Bineînțeles, exigențele, pe care trebuie să le îndeplinească o entitate sau alta pentru a putea fi considerată drapel, stemă sau imn al altui stat, se stabilesc de legislația statului respectiv. În cazul în care nu se respectă asemenea exigențe, profanarea entității respective poate fi calificată în conformitate cu art.354 din Codul contravențional.

Nu pot să constituie obiectul imaterial al faptei incriminate la art.347 CP RM drapelul, stema sau imnul unor uniuni statale (de exemplu, ale Uniunii Europene), chiar dacă acestea sunt arborate, utilizate sau intonate public.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.347 CP RM constă în fapta prejudiciabilă concretizată în acțiunea de profanare a simbolurilor național-statale (drapel, stemă, imn) ale Republicii Moldova sau ale altui stat arborate, utilizate sau intonate public.

Profanarea simbolurilor național-statale reprezintă tratarea fără respectul cuvenit a acestora, supunerea lor unei batjocuri, unui sacrilegiu, unei pângăririi sau huliri. Doar asupra individualizării pedepsei poate influența metoda de profanare (ardere, rupere, murdărire, pătare, postare a unor inscripții sau imagini licențioase,

atașare a unor obiecte cu caracter obscen, utilizare în calitate de față de masă, husă de scaun sau draperie, călcare în picioare, scuipare, huiduire etc.).

De exemplu, la metoda de ardere se referă cazul următor din practica judiciară: *C.I. a fost condamnat în baza lit.b) alin.(2) art.347 CP RM. În fapt, la 07.04.2010, aproximativ la ora 20.30, aflându-se în or. Cantemir pe str. Ștefan Vodă, printr-o înțelegere prealabilă cu P.I. și P.O., C.I. s-a apropiat de sediul unui partid politic, a stropit cu motorină și a ars Drapelul de Stat al Republicii Moldova, arborat public la intrarea în respectivul sediu* [4].

În legătură cu conținutul acțiunii prejudiciabile prevăzute la art.347 CP RM, este cazul de menționat că, conform Legii privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova, cetățenii Republicii Moldova și străinii aflați în Republica Moldova sunt datori să manifeste respect față de Drapelul de Stat și să nu comită acte prin care s-ar aduce ofensă acestuia. La ceremoniile de arborare a Drapelului de Stat cu prilejul solemnităților, asistența va sta în picioare, bărbații îl vor onora cu capul descoperit, iar militarii de toate gradele vor da onorul conform regulamentelor militare. Persoanele juridice și fizice pot stabili și alte formule de onor și salutare a Drapelului de Stat, în conformitate cu necesitățile lor specifice, prin regulamente speciale proprii avizate de Comisia Națională de Heraldică. Conducătorii autorităților și instituțiilor publice, șefii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare ale Republicii Moldova, conducătorii persoanelor juridice și persoanele fizice care arborează, utilizează sau reproduc Drapelul de Stat sunt obligați să asigure utilizarea corectă, demnitatea și integritatea acestuia. Distrugerea Drapelului de Stat uzat sau deteriorat se face de manieră ceremonioasă, prin ardere în privat. Guvernul Republicii Moldova ia act de acțiunile de profanare a Drapelului de Stat în străinătate și solicită guvernelor țărilor respective explicații și asigurarea demnității Drapelului de Stat.

De asemenea, potrivit Legii cu privire la Imnul de Stat al Republicii Moldova, respectul profund față de Imnul de Stat al Republicii Moldova este o datorie patriotică a fiecărui cetățean al Republicii Moldova. La intonarea publică a Imnului de Stat al Republicii Moldova, asistența va sta în picioare, bărbații se vor descoperi.

Nerespectarea unor asemenea cerințe este echivalentă cu profanarea simbolurilor național-statale, deci urmează a fi calificată în baza art.347 CP RM.

Totodată, trebuie de precizat că încălcarea cu intenție a modului de folosire a simbolurilor de stat (stema, drapelul, imnul) ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat atrage răspundere nu potrivit art.347 CP RM, dar conform art.322 din Codul contravențional. Se are în vedere: arborarea Drapelului de Stat de altă formă, cu alte dimensiuni, alte modele și cu altă intensitate a culorilor decât cele stabilite potrivit legii; nearborarea Drapelului de Stat de către autoritățile și instituțiile publice; arborarea Drapelului de Stat la sediul instituțiilor în alte condiții decât cele prevăzute de lege; arborarea Drapelului de Stat în stare necorespunzătoare; arborarea – alături de Drapelul de Stat sau distanțat de acesta – a unor drapele care nu sunt autorizate de Comisia Națională de Heraldică; intonarea Imnului de Stat cu alt text sau cu altă partitură decât cele stabilite de lege etc.

Infrațiunea prevăzută la art.347 CP RM este o infrațiune formală. Ea se consideră consumată din momentul profanării simbolurilor național-statale.

Latura subiectivă a infrațiunii examinate se caracterizează prin intenție directă. Motivele infrațiunii specificate la art.347 CP RM sunt: motivele huliganice; năzuința de a dezaproba politica promovată de autoritățile statului; motive de sorginte extremistă; răzbunarea; interesul material presupunând executarea unei comenzi în schimbul unei remunerații materiale etc.

Subiectul infrațiunii în cauză este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infrațiunii a atins vârsta de 16 ani.

În ce privește circumstanța agravantă consemnată la lit.b) alin.(2) art.347 CP RM, este cazul de menționat că aceasta se atestă în următoarele trei ipoteze:

- a) săvârșirea infrațiunii de doi sau mai mulți coautori;
- b) săvârșirea infrațiunii de către o persoană, care întrunește semnele subiectului infrațiunii, în comun cu una sau mai multe persoane, care nu întrunesc aceste semne (de exemplu, nu au atins vârsta răspunderii penale, sunt iresponsabile etc.);
- c) săvârșirea infrațiunii de către o persoană, care întrunește semnele subiectului infrațiunii, prin intermediul unei persoane, care nu întrunește aceste semne (de exemplu, nu a atins vârsta răspunderii penale, este iresponsabilă etc.).

În ipoteza variantei agravate specificate la alin.(3) art.347 CP RM, subiect al infrațiunii poate fi numai persoana care îndeplinește următoarele două condiții: 1) este o persoană cu funcție de răspundere; 2) este o

persoană responsabilă pentru respectarea modului de utilizare a simbolurilor național-statale. În lipsa uneia dintre aceste condiții sau a ambelor acestor condiții, răspunderea nu poate fi agravată în corespundere cu alin.(3) art.347 CP RM.

Din textul Legii privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova ne putem da seama că sunt responsabili pentru respectarea modului de utilizare a Drapelului de Stat al Republicii Moldova: conducătorii autorităților sau instituțiilor publice; șefii misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare ale Republicii Moldova; alți conducători ai persoanelor juridice.

Din prevederile Legii cu privire la Stema de Stat a Republicii Moldova se desprinde că sunt responsabili pentru respectarea modului de utilizare a Stemei de Stat a Republicii Moldova: Președintele Republicii Moldova; Președintele Parlamentului Republicii Moldova; Prim-ministrul; președinții de judecătoria; președinții Consiliilor locale; șefii reprezentanțelor diplomatice sau ale instituțiilor consulare ale Republicii Moldova; șefii instituțiilor în care se efectuează înregistrarea, într-un cadru solemn, a căsătoriilor și a nou-născuților; conducătorii ministerelor Republicii Moldova, ai altor organe subordonate Guvernului Republicii Moldova; conducătorii întreprinderilor, instituțiilor sau organizațiilor cărora, în conformitate cu legislația Republicii Moldova, li se acordă dreptul de a avea sigilii și formulare de documente cu imaginea Stemei de Stat.

În fine, în acord cu dispozițiile Legii cu privire la Imnul de Stat al Republicii Moldova, responsabilitatea pentru respectarea modului de intonare a Imnului de Stat al Republicii Moldova revine: Prim-ministrului; conducătorilor autorităților administrației publice centrale de specialitate sau locale; conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor sau organizațiilor sub egida cărora se desfășoară manifestările la care urmează a fi intonat Imnul de Stat al Republicii Moldova.

Infrațiunea prevăzută la art.363 CP RM. La art.363 CP RM este stabilită răspunderea penală pentru folosirea emblemei Crucii Roșii și a denumirii „Crucea Roșie” de către persoane care nu sunt împuternicite cu acest drept, precum și a însemnelor care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii, dacă această acțiune a avut urmări grave.

Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie este o mișcare umanitară internațională, a cărei misiune este de a proteja viața și sănătatea oamenilor, de a asigura respectul față de ființa umană, de a preveni și alina suferința oamenilor, fără vreo discriminare de naționalitate, rasă, religie, clasă socială sau opinii politice. Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie coordonează activitățile întreprinse de cele 185 de societăți naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie. Federația coordonează cooperarea dintre societățile naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie din toată lumea și sprijină fondarea unor noi societăți naționale în țările în care nu există. La nivel internațional, Federația organizează și conduce misiuni de asistență în caz de dezastre naturale, dezastre provocate de om, epidemii și alte urgențe. Una dintre condițiile pentru ca o societate să fie recunoscută Societate Națională de Cruce Roșie și Semilună Roșie este ca aceasta să folosească numele și emblema Crucii Roșii sau Semilunii Roșii în conformitate cu Convențiile de la Geneva. În caz contrar, dacă numele sau emblema respectivă se folosește ilegal, apare temeiul de aplicare a răspunderii potrivit art.363 CP RM.

Obiectul juridic generic al infrațiunii prevăzute la art.363 CP RM îl formează relațiile sociale cu privire la activitatea normală a autorităților publice și la securitatea de stat.

Obiectul juridic special al acestei infrațiunii are un caracter complex: *obiectul juridic principal* îl constituie relațiile sociale cu privire la încrederea publică față de emblema Crucii Roșii și denumirea „Crucea Roșie”; *obiectul juridic secundar* al infrațiunii date îl formează relațiile sociale cu privire la viața sau sănătatea persoanei ori neadmiterea prejudicierii reputației Republicii Moldova pe plan internațional.

Obiectul imaterial al infrațiunii de folosire ilegală a însemnelor Crucii Roșii îl reprezintă, după caz: emblema Crucii Roșii; denumirea „Crucea Roșie”; însemnele care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii.

Potrivit Legii Republicii Moldova cu privire la folosirea și protecția emblemei Crucii Roșii, adoptate de Parlamentul Republicii Moldova la 12.11.1999 [5], emblema Crucii Roșii reprezintă crucea de culoare roșie pe fond alb, formată din două dreptunghiuri egale, care se intersectează în mijloc sub un unghi drept, neajungând până la marginea fondului.

Nu pot să reprezinte obiectul imaterial al faptei infracționale analizate alte embleme, cum ar fi: emblema Semilunii Roșii; emblema Leului și Soarelui Roșu; emblema Cristalului Roșu; emblema Magen David Adom etc.

Emblema Crucii Roșii nu trebuie identificată cu emblema Societății de Cruce Roșie din Moldova. Conform Legii cu privire la folosirea și protecția emblemei Crucii Roșii, emblema Societății de Cruce Roșie din Moldova

trebuie să aibă dimensiuni relativ mici. Ea nu poate fi purtată pe brasardă și instalată pe acoperiș. Emblema Societății de Cruce Roșie din Moldova se permite a fi folosită în următorul mod: a) să fie imprimată pe drapelurile Societății, amplasată pe clădirile și încăperile folosite de Societate, pe mijloacele de transport, în locurile de păstrare a bunurilor cu destinație medicală aparținând Societății; b) să fie arborată (plasată) în timpul desfășurării acțiunilor de familiarizare a populației cu activitatea Societății, de propagare a cunoștințelor despre dreptul internațional umanitar și Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie; c) să fie reprodusă pe publicațiile Societății; d) să fie reprodusă pe obiectele confecționate la comanda Societății, inclusiv pe medalii, semne de onoare, timbre; e) să fie aplicată pe încărcăturile cu ajutoare umanitare, expediate de Societate. Colaboratorii Societății de Cruce Roșie din Moldova sunt în drept să poarte emblema Societății numai în exercițiul funcțiunii. Emblema Societății de Cruce Roșie din Moldova o pot purta de asemenea membrii ei, precum și alte persoane care participă în activitatea acesteia.

Emblema Societății de Cruce Roșie din Moldova nu poate să constituie obiectul imaterial al infracțiunii specificate la art.363 CP RM.

În alt context, însemnele, care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii, sunt cele care prezintă asemănări cu emblema dată, fiind utilizate cu perfidie, pentru a profita ilegal de autoritatea pe care o are Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie.

Crucea Roșie pe un fundal alb a fost simbolul original de protecție declarat prin Convenția de la Geneva din 1864. Este o inversare a steagului național al Elveției, fiind adoptat pentru a-l onora pe fondatorul său, elvețianul Henry Dunant și țara sa. Orice Cruce Roșie pe fundal alb trebuie să fie un semn valid și recunoscut ca semn de protecție.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.363 CP RM are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de folosire a emblemei Crucii Roșii sau a denumirii „Crucea Roșie” în lipsa unei împuterniciri cu acest drept, ori a însemnelor care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii; 2) urmările prejudiciabile, și anume – urmările grave; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Astfel, observăm că acțiunea prejudiciabilă examinată cunoaște următoarele trei modalități normative cu caracter alternativ:

- 1) folosirea emblemei Crucii Roșii în lipsa unei împuterniciri cu acest drept;
- 2) folosirea denumirii „Crucea Roșie” în lipsa unei împuterniciri cu acest drept;
- 3) folosirea însemnelor care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii.

Conform Legii cu privire la folosirea și protecția emblemei Crucii Roșii, emblema Crucii Roșii poate fi folosită ca semn protector sau semn distinctiv în conformitate cu Convențiile de la Geneva, Regulile de folosire a emblemei și cu prevederile numitei legi.

În timp de conflict armat, emblema Crucii Roșii constituie un semn protector vizibil. Scopul acesteia este de a arăta că anumite persoane, formațiuni sanitare, precum și mijloace de transport se află sub protecția Convențiilor de la Geneva. Emblema Crucii Roșii, ca semn protector, trebuie să fie suficient de mare ca să poată fi recunoscută de la distanță. Persoanele care folosesc emblema Crucii Roșii ca semn protector o poartă pe brasardă.

În timp de conflict armat, emblema Crucii Roșii se folosește ca semn protector: 1) pentru indicarea: a) personalului medical al serviciului sanitar al forțelor armate, precum și a personalului medical al Societății de Cruce Roșie din Moldova aflate la dispoziția serviciului sanitar al forțelor armate; b) personalului medical al spitalelor și al altor instituții medicale civile, recunoscute de autoritățile competente și împuternicite de acestea să-și desfășoare activitatea, cu autorizația Ministerului Sănătății; c) personalului medical al formațiunilor protecției civile, cu autorizația Guvernului; d) personalului religios atașat forțelor armate, precum și spitalelor și altor instituții medicale; 2) pentru marcarea: a) obiectelor medicale și sanitare, mijloacelor de transport sanitar ale forțelor armate, precum și a formațiunilor sanitare și mijloacelor de transport sanitar ale Societății de Cruce Roșie din Moldova aflate la dispoziția serviciului sanitar al forțelor armate; b) spitalelor și altor instituții medicale civile a căror sarcină este tratamentul răniților și bolnavilor, cu autorizația Ministerului Sănătății; c) utilajului medical și a materialului sanitar; d) altor mijloace de transport sanitar, destinate transportării răniților și bolnavilor, cu autorizația Ministerului Apărării și Ministerului Sănătății. În timp de conflict armat, emblema Crucii Roșii poate fi folosită ca semn protector pentru indicarea personalului, marcarea clădirilor, instalațiilor, materialului sanitar, mijloacelor de transport aparținând serviciilor sanitare ale societăților naționale străine de Cruce Roșie sau Semilună Roșie și altor organizații voluntare care le oferă

ajutor în timpul desfășurării activității medicale pe teritoriul Republicii Moldova, cu autorizația Guvernului și sub controlul Ministerului Apărării.

Personalul medical al serviciului sanitar al forțelor armate, personalul medical al Societății de Cruce Roșie din Moldova aflate la dispoziția serviciului sanitar al forțelor armate, personalul medical al spitalelor și al altor instituții medicale civile, recunoscute de autoritățile competente și împuternicite de acestea să-și desfășoare activitatea, personalul medical al formațiunilor protecției civile, personalul religios atașat forțelor armate, precum și spitalelor și altor instituții medicale, trebuie să poarte pe brațul stâng o brasardă rezistentă la umezeală de culoare albă cu emblema Crucii Roșii. Aceste brasarde se eliberează de Ministerul Apărării și al Ministerul Sănătății în limitele competenței lor.

Emblema Crucii Roșii ca semn distinctiv se folosește atât pe timp de pace, cât și pe timp de conflict armat. Emblema utilizată ca semn distinctiv arată că persoana sau obiectul respectiv aparține de instituția Societății de Cruce Roșie sau de Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie. Emblema Crucii Roșii ca semn distinctiv trebuie să aibă dimensiuni relativ mici. Emblema Crucii Roșii ca semn distinctiv nu poate fi purtată pe brasardă sau instalată pe acoperiș.

Emblema Crucii Roșii poate fi folosită pe timp de pace pentru identificarea organizațiilor medicale care acordă asistență medicală gratuită, precum și a mijloacelor de transport sanitar folosite pentru transportarea gratuită a bolnavilor, cu autorizația Societății de Cruce Roșie din Moldova.

Este interzisă înregistrarea sau folosirea denumirii „Crucea Roșie”, precum și a imaginii acesteia, în denumirile firmelor, pe emblemele comerciale și mărcile de serviciu, pe desenele și modelele industriale, precum și în alte cazuri ce contravin prevederilor Legii cu privire la folosirea și protecția emblemei Crucii Roșii.

Infrațiunea prevăzută la art.363 CP RM este o infrațiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii urmărilor grave.

Prin „urmări grave” trebuie de înțeles, după caz: decesul victimei; vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății; prejudicierea gravă a reputației Republicii Moldova pe plan internațional.

În cazul în care fapta nu implică producerea unor asemenea urmări, ea trebuie calificată potrivit art.338 din Codul contravențional.

Totodată, precizăm că se aplică nu art.363 CP RM, dar art.392 CP RM, dacă, în timpul conflictului armat, folosirea cu perfidie a emblemei Crucii Roșii provoacă o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul unei persoane.

Latura subiectivă a infrațiunii examinate se caracterizează prin intenție directă sau indirectă. Motivele infrațiunii prevăzute la art.363 CP RM sunt: motivele huliganice; egoismul; interesul material etc.

Subiectul infrațiunii în cauză este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infrațiunii a atins vârsta de 16 ani. În plus, în cazul primelor două modalități ale acțiunii prejudiciabile analizate, se cere ca subiectul să fie o persoană care nu este împuternicită cu dreptul de a folosi emblema Crucii Roșii.

Criteriile de distincție a infrațiunilor prevăzute la art.363 și la art.392 CP RM. În articolul 392 CP RM este incriminată fapta de folosire cu perfidie a emblemei Crucii Roșii, precum și a semnelor distinctive ca elemente protectoare în timpul conflictului armat, dacă aceasta a provocat: a) o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății; b) decesul unei persoane.

Potrivit prevederilor Convenției de la Geneva (I) pentru îmbunătățirea sortii răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie, un organism umanitar imparțial, așa cum este Comitetul Internațional de Cruce Roșie, poate să ofere serviciile sale părților în conflict. Dispozițiile Convenției de la Geneva (I) pentru îmbunătățirea sortii răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie nu împiedică activitățile umanitare pe care Comitetul Internațional de Cruce Roșie le-ar întreprinde pentru protejarea răniților și bolnavilor, precum și a membrilor personalului sanitar și religios.

În aceste condiții, folosirea cu perfidie a emblemei Crucii Roșii, precum și a semnelor distinctive ca elemente protectoare în timpul conflictului armat – dacă aceasta a provocat o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății sau decesul unei persoane – comportă un grad de pericol social sporit, astfel încât apare temeiul aplicării răspunderii potrivit art.392 CP RM.

Obiectul juridic generic al infrațiunii prevăzute la art.392 CP RM îl formează relațiile sociale cu privire la securitatea militară a Republicii Moldova.

Obiectul juridic special al acestei infrațiunii are un caracter complex: *obiectul juridic principal* îl constituie relațiile sociale cu privire la folosirea corectă a emblemei Crucii Roșii, precum și a semnelor distinctive ca elemente protectoare în timpul conflictului armat; *obiectul juridic secundar* îl formează relațiile sociale cu privire la sănătatea sau viața persoanei.

Obiectul material al infracțiunii examinate îl reprezintă corpul persoanei. În același timp, *obiectul imaterial* al infracțiunii de folosire cu perfidie a emblemei Crucii Roșii ca element protector în timpul conflictului armat îl reprezintă emblema Crucii Roșii sau alte semne distinctive utilizate ca elemente protectoare în timpul conflictului armat.

Conform art.38-40 ale Convenției de la Geneva (I) pentru îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie, ca omagiu pentru Elveția, semnul heraldic al crucii roșii pe fond alb, format prin inversarea culorilor federale, este menținut ca emblemă și semn distinctiv al serviciului sanitar al armatelor. Totuși, pentru țările care întrebuițează deja ca semn distinctiv, în locul crucii roșii, semiluna roșie sau leul și soarele roșii pe fond alb, aceste embleme sunt, de asemenea, admise în sensul Convenției de la Geneva (I) pentru îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie.

Sub controlul autorității medicale competente, emblema va figura pe drapele, brasarde, precum și pe întregul material folosit de serviciul sanitar. Personalul, specificat în art.24, 26 și 27 ale Convenției de la Geneva (I) pentru îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie, va purta, fixată pe brațul stâng, o brasardă rezistentă la umezeală și prevăzută cu semnul distinctiv, eliberată și ștampilată de autoritatea medicală.

Acest personal, în afară de placa de identitate prevăzută în art.16 al Convenției de la Geneva (I) pentru îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie, va mai purta și un bilet de identitate special, purtând semnul distinctiv. Acest bilet va trebui să fie rezistent la umezeală și să aibă astfel de dimensiuni încât să poată fi purtat în buzunar. El va fi scris în limba națională, va menționa cel puțin numele și prenumele, data nașterii, gradul și numărul matricol al celui interesat. Va stabili în ce calitate are drept la protecția Convenției de la Geneva (I) pentru îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie. Biletul va fi prevăzut cu fotografia titularului și, în afară de aceasta, fie cu semnătura sa, fie cu amprentele sale digitale, sau cu amândouă. Va purta timbrul sec al autorității militare.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.392 CP RM are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de folosire cu perfidie a emblemei Crucii Roșii ori a semnelor distinctive ca elemente protectoare; 2) urmările prejudiciabile, și anume – vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul unei persoane; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; 4) timpul săvârșirii infracțiunii, și anume – timpul conflictului armat.

Potrivit Legii cu privire la folosirea și protecția emblemei Crucii Roșii, emblema Crucii Roșii poate fi folosită ca semn protector sau ca semn distinctiv în conformitate cu Convențiile de la Geneva, Regulile de folosire a emblemei și cu prevederile numitei legi.

În timp de conflict armat, emblema Crucii Roșii constituie un semn protector vizibil. Scopul acesteia este de a arăta că anumite persoane, formațiuni sanitare, precum și mijloace de transport se află sub protecția Convențiilor de la Geneva. Emblema Crucii Roșii, ca semn protector, trebuie să fie suficient de mare ca să poată fi recunoscută de la distanță. Persoanele care folosesc emblema Crucii Roșii ca semn protector o poartă pe brasardă.

Folosirea cu perfidie a emblemei Crucii Roșii constituie un act de apel la buna-credință a adversarului pentru a-l induce în eroare și a-l face să creadă că are dreptul să primească sau are obligația să acorde protecția prevăzută în regulile dreptului internațional umanitar.

Timpul săvârșirii infracțiunii, și anume – timpul conflictului armat, constituie un semn secundar obligatoriu al laturii obiective a infracțiunii specificate la art.392 CP RM. Precizăm că se aplică nu art.392 CP RM, dar art.363 CP RM, dacă, pe timp de pace, se comite folosirea emblemei Crucii Roșii sau a denumirii „Crucea Roșie” de către persoane care nu sunt împuternicite cu acest drept, ori a însemnelor care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii, dacă această acțiune a avut urmări grave.

Înțelesul noțiunii „timpul conflictului armat” este similar cu înțelesul noțiunii „timpul conflictelor militare internaționale sau interne”, care se utilizează la art.391 CP RM.

Potrivit definiției din art.2 comun celor patru Convenții de la Geneva, conflict militar internațional este considerat: 1) războiul declarat sau orice alt conflict internațional ivit între două sau mai multe dintre Înaltele Părți Contractante, chiar dacă starea de război nu este cunoscută de una din ele; 2) situația presupunând ocupația totală sau parțială a teritoriului unei Înalte Părți Contractante, chiar dacă ocupația nu întâmpină nici o rezistență militară.

În ceea ce privește conflictul militar intern, Convențiile de la Geneva caracterizează acest tip de conflict, în cadrul art.3 comun, astfel: „În caz de conflict armat ne reprezentând un caracter internațional și ivit pe teri-

toriu dintre Înaltele Părți Contractante, fiecare dintre Părțile în conflict va trebui să aplice cel puțin următoarele dispoziții:

1) persoanele care nu participă direct la ostilități, inclusiv membrii forțelor armate care au depus armele și persoanele care au fost scoase din luptă din cauză de boală, rănire, detențiune sau din orice altă cauză, vor fi, în toate împrejurările, tratate cu omenie, fără nici o deosebire cu caracter discriminatoriu bazată pe rasă, culoare, religie sau credință, sex, naștere sau avere, sau orice alt criteriu analog. În acest scop, sunt și rămân prohibite, oricât și oriunde, cu privire la persoanele menționate mai sus: a) atingerile aduse vieții și integrității corporale, mai ales omorul sub toate formele, mutilările, cruzimile, torturile și chinurile; b) luările de ostatic; c) atingerile aduse demnității persoanelor, mai ales tratamentele umilitoare și înjositoare; d) condamnările pronunțate și execuțiile efectuate fără o judecată prealabilă, date de un tribunal constituit în mod regulat, însoțite de garanții judiciare recunoscute ca indispensabile de către popoarele civilizate;

2) răniții și bolnavii vor fi ridicați și îngrijiți”.

În completarea celor sus-menționate, Protocoalele adiționale la Convențiile de la Geneva clasifică conflictele militare astfel:

a) conflictele militare internaționale, care presupun lupta armată între două sau mai multe state și care provoacă crize profunde în relațiile internaționale;

b) conflictele militare non-internaționale (interne), care se desfășoară pe teritoriul unui stat, între forțele armate ale aceluși stat și forțele armate disidente sau grupuri armate care controlează o parte a teritoriului statului respectiv.

Infrațiunea prevăzută la art.392 CP RM este o infrațiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății ori a decesului victimei.

În cazul în care fapta nu implică producerea unor asemenea urmări, faptei îi poate fi aplicată răspunderea disciplinară în conformitate cu prevederile Legii cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare.

Latura subiectivă a infrațiunii examinate se caracterizează prin intenție față de fapta prejudiciabilă și prin imprudență în raport cu urmările prejudiciabile.

Motivele infrațiunii specificate la art.392 CP RM sunt: motivele huliganice; egoismul; interesul material etc.

Subiectul infrațiunii în cauză este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii faptei a atins vârsta de 18 ani și care are calitatea specială de militar.

În urma efectuării analizei de drept penal a infrațiunilor prevăzute la art.347 și la art.363 CP RM pot fi formulate următoarele **concluzii**:

a) obiectul juridic generic al infrațiunilor prevăzute la art.347 și la art.363 CP RM îl formează relațiile sociale cu privire la activitatea normală a autorităților publice și la securitatea de stat;

b) obiectul juridic special al infrațiunii prevăzute la art.347 CP RM îl constituie relațiile sociale cu privire la autoritatea de stat exprimată în simbolurile național-statale ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat;

c) obiectul imaterial al infrațiunii de profanare a simbolurilor național-statale îl reprezintă simbolurile național-statale (drapelul, stema, imnul) ale Republicii Moldova sau ale altui stat, arborate, utilizate sau intonate public. Se au în vedere entitățile corporale cu încărcătură simbolică, nu entitățile materiale în care pot fi încorporate acestea. De aceea, distrugerea sau deteriorarea bunurilor, în care se reproduc simbolurile național-statale, necesită calificare aparte, în conformitate cu art.104 din Codul contravențional;

d) profanarea unor însemne vexilare derivate din Drapelul de Stat al Republicii Moldova, precum și profanarea unor obiecte care reproduc cu aproximație Drapelul de Stat al Republicii Moldova, poate fi calificată, eventual, conform art.354 din Codul contravențional;

e) cerința obligatorie pentru ca Drapelul de Stat al Republicii Moldova să aibă calitatea de obiect imaterial al infrațiunii prevăzute la art.347 CP RM este ca acest drapel să fie arborat sau utilizat public. În orice alte condiții, profanarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova poate fi calificată în baza art.354 din Codul contravențional;

f) profanarea unor obiecte care reproduc cu aproximație Stema de Stat a Republicii Moldova poate fi calificată, eventual, conform art.354 din Codul contravențional;

g) cerința obligatorie pentru ca Imnul de Stat al Republicii Moldova să aibă calitatea de obiect imaterial al infrațiunii prevăzute la art.347 CP RM este ca acest imn să fie intonat public. În orice alte condiții, profanarea Imnului de Stat al Republicii Moldova nu poate atrage răspundere conform acestei norme penale;

h) simbolurile național-statale trebuie să aparțină unui stat recunoscut pe plan internațional, inclusiv recunoscut de Republica Moldova. Pe cale de consecință, nu pot avea calitatea de obiect imaterial al infrațiunii

specificate la art.347 CP RM drapelurile, stemele, imnurile aparținând unor entități neconstituționale (de exemplu, Transnistria, Osetia de Sud, Abhazia, Karabahul de Munte sau alte asemenea formațiuni autoprocimate). Profanarea unor asemenea simboluri nu poate atrage răspunderea în corespundere cu art.347 CP RM;

i) latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.347 CP RM constă în fapta prejudiciabilă concretizată în acțiunea de profanare a simbolurilor național-statale (drapel, stemă, imn) ale Republicii Moldova sau ale altui stat arborate, utilizate sau intonate public;

j) încălcarea cu intenție a modului de folosire a simbolurilor de stat (stema, drapelul, imnul) ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat atrage răspundere nu potrivit art.347 CP RM, dar conform art.322 din Codul contravențional. Se are în vedere: arborarea Drapelului de Stat de altă formă, cu alte dimensiuni, alte modele și cu altă intensitate a culorilor decât cele stabilite potrivit legii; nearborarea Drapelului de Stat de către autoritățile și instituțiile publice; arborarea Drapelului de Stat la sediul instituțiilor în alte condiții decât cele prevăzute de lege; arborarea Drapelului de Stat în stare necorespunzătoare; arborarea – alături de Drapelul de Stat sau distanțat de acesta – a unor drapele care nu sunt autorizate de Comisia Națională de Heraldică; intonarea Imnului de Stat cu alt text sau cu altă partitură decât cele stabilite de lege etc.;

k) latura subiectivă a infracțiunii examinate se caracterizează prin intenție directă. Motivele infracțiunii, specificate la art.347 CP RM sunt: motivele huliganice; năzuința de a dezaproba politica promovată de autoritățile statului; motive de sorginte extremistă; răzbunarea; interesul material presupunând executarea unei comenzi în schimbul unei remunerații materiale etc.;

l) subiectul infracțiunii în cauză este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani;

m) în ipoteza variantei agravate specificate la alin.(3) art.347 CP RM, subiect al infracțiunii poate fi numai persoana care îndeplinește următoarele două condiții: 1) este o persoană cu funcție de răspundere; 2) este o persoană responsabilă pentru respectarea modului de utilizare a simbolurilor național-statale. În lipsa uneia dintre aceste condiții sau a ambelor acestor condiții, răspunderea nu poate fi agravată în corespundere cu alin.(3) art.347 CP RM;

n) obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la art.363 CP RM are un caracter complex: obiectul juridic principal îl constituie relațiile sociale cu privire la încrederea publică față de emblema Crucii Roșii și denumirea „Crucea Roșie”; obiectul juridic secundar al infracțiunii date îl formează relațiile sociale cu privire la viața sau sănătatea persoanei ori neadmiterea prejudicierii reputației Republicii Moldova pe plan internațional;

o) obiectul imaterial al infracțiunii de folosire ilegală a însemnelor Crucii Roșii îl reprezintă, după caz: emblema Crucii Roșii; denumirea „Crucea Roșie”; însemnele care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii;

p) latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.363 CP RM are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de folosire a emblemei Crucii Roșii sau a denumirii „Crucea Roșie” în lipsa unei împuterniciri cu acest drept, ori a însemnelor care pot fi confundate cu emblema Crucii Roșii; 2) urmările prejudiciabile, și anume – urmările grave; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile;

q) latura subiectivă a acestei infracțiuni se caracterizează prin intenție directă sau indirectă. Motivele infracțiunii prevăzute la art.363 CP RM sunt: motivele huliganice; egoismul; interesul material, etc.;

r) subiectul infracțiunii în cauză este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani. În plus, în cazul primelor două modalități ale acțiunii prejudiciabile analizate, se cere ca subiectul să fie o persoană care nu este împuternicită cu dreptul de a folosi emblema Crucii Roșii.

Referințe :

1. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231-234.
2. Buletinul Oficial, 1990, nr.11.
3. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.45.
4. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 16.12.2010. Dosarul nr.1a-106/2010. <http://caco.justice.md>
5. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.145.

Prezentat la 24.04.2012